

Akademie výtvarných umění v Praze
Studijní program Výtvarná umění
Ateliér architektonické tvorby / škola Miroslava Šika

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Sport ve městě
Sport and the City

Vypracoval: Martin Petřík
Vedoucí diplomové práce: prof. Ing. arch. Miroslav Šik dr. h. c.
Oponent diplomové práce: MgA. Josef Čančík

Akademický rok 2018/2019

Sport ve městě - veřejné sportoviště Prahy 1 - Masná - Malá Štupartská

Východisko

Studium architektury na Akademii výtvarných umění vždy bylo nadstavbovým vzdělávacím programem. Diplomní projekt pak jeho významným zakončením. Významným zejména proto, že umožňoval roční, ničím nerušené, zkoumání samostatně vybraného tématu. Podložené nastudovanou literaturou, množstvím fyzických modelů, skic... Výsledek nebyl jen zpracovaným úkolem, ale výpovědí o tématu. S příchodem nového vedoucího ateliéru architektury, prof. Miroslava Šika nastala zásadní změna, která nás, letos diplomující, zastihla v tom nejdůležitějším. Z diplomového roku se staly dva semestry, s přesně zadanými úkoly a časovým harmonogramem. Z diplomové práce se stal běžný úkol řešený v semestru, tématem nehledaný, z mého pohledu neodpovídající roli akademie na poli českých škol architektury.

První semestr jsme navrhovali malý bytový dům do Vršovic, zadaný společným programem a parcelou, napříč ročníky. Úvod do metody, jež nabourala dosud zažité postupy. Předem sepsané množství práce a určený časový harmonogram dostatečně neumožňující zabývat se podstatou tématu. Členění dvoutýdenních kritik na collage - projekt - detail - konstrukce - layout vede sice k velkému množství prezentovatelné práce, nikoli však k jistotě studenta a kontrole nad projektem-tématem. Nutnost každé dva týdny projekt posouvat daným směrem vede naopak k nahodilosti a shonu, neumožňujícímu odbočit či pracovat jinak.

Druhý semestr si téma volíme společně, jako skupina diplomantů, a dostáváme mírně upravený harmonogram. Odevzdání je však očekáváno dle metody, min. 6 x A0 obsahující stejné, jako minulý semestr. Kompromisní řešení. Jako téma jsme vybrali Sport ve městě, v našem případě v Praze. Téma je důležité, času však velmi málo - 3,5 měsíce!

Vybíráme několik parcel s již existujícími sportovišti, které si následně rozdělíme. Záměrně volíme různorodý kontext - vilová čtvrť, centrum města, širší centrum, plošina hradeb. Přidáváme novostavbu na Klárově. Společným jmenovatelem i cílem jednotlivých prací je potvrzení a úprava/návrh sportovišť, jakožto nedílné součásti typologie a života města.

Téma - projekt - urbanismus - architektura - konstrukce a materiál

Pro dnešní dobu je příznačná absence hodnot, ve které vítězí individualismus a nezdravá dravost. Sport je oproti tomu jedna z mála obecně přijímaných a podporovaných aktivit. Jako volnočasová činnost je všem dostupný, nezná elitářství, sdružuje lidi a boří předsudky. Sportoviště jsou pak místa života - aktivačními prvky města. Sport vytváří auru pohody - vzbuzuje elán. Nehledě na úroveň výkonu je příjemné pohybovat nejen vykonávat ale i sledovat.

Mým úkolem je návrh přestavby stávajícího sportoviště na křižení ulic Malá Štupartská – Masná, jež je ve vlastnictví Prahy a slouží místním občanům a studentům. Potenciál úkolu vidím ve ztraktivnější místa směrem k veřejnosti a narovnání urbanistických vztahů.

První myšlenkou je postavit dům na západní hranu parcely - vytvořit pomyslný špalíček. Hledám míru propojení a uzavřenosti vůči okolí. Tato možnost je však v konfliktu s třemi vzrostlými javori, jejichž zachování nakonec dávám přednost. Rozhoduji se dům postavit při severní hraně, ve stopě bývalých masných krámů nacházejících se zde od doby Jana Lucemburského až do 1. pol. 20. století.

Stromy i terén stávajícího sportoviště se nachází na vyvýšené terénní plošině. Směrem do malého náměstí propojují obě výškové úrovně pomocí širokých schodů směřujících pod koruny javorů. Ty tvoří filtr mezi oběma prostory. Přirozeně by zde vzniklo posezení, místo setkávání komunikující s veřejným prostorem náměstíčka. Druhý, komornější, vstup je pak navržen z Masné ulice. Míra a forma prostupnosti reaguje na současný stav sportoviště. Oplocený a uzavřený areál, jež je velmi špatně přístupný a prostorově organizovaný, je třeba hierarchizovat. Nároží na křížení ulic zpevňují a akcentují věži, do které navrhuji prostor kavárny interagující s náměstím a vstupním prostorem sportoviště. V horní části nároží domu se nachází akrobatický sál s výhledem na kostel sv. Jakuba a okolí. Velkým tématem je pro mě proporce a výsledná monumentalita. V přízemí objektu jsou mimo kavárnu pouze šatny, které umožňují jak přímý kontakt s venkovním sportovištěm, tak i čistou vazbu na cvičební sály v 2.NP. Diagonálně od šaten, v úrovni sportoviště, stojí malý domek správce areálu, jež zajišťuje potřebnou kontrolu nad prostorem. Urbanisticky pak zakončuje geometrické L vsazené do struktury rostlého města, dodává návrhu jemnější měřítko a vyváží v místě typický odskok/zalomení.

Do Masné ulice je dům posazen na 1,3 m vysokém soklu určeným výškovým rozdílem terénu. Nasazením takto objemné budovy přímo na uliční čáru by úzké ulici ublížilo. Vztah zjemňují pomocí ustoupených prostor, rampy a schodiště. Dům je však limitován vlastní šířkou a ambicí umístit alespoň nenormové hřiště na střešní terasu.

Konstrukce domu je kombinací monolitického železobetonu a tepelně izolačních betonových tvárnic. Do náměstí je dům tvrdým objemem, do ulice členěnou strukturou s velkou mírou prosklení, jež vytváří vztah a interaguje s uličním prostorem města i kolemjdoucími. Do prostoru sportoviště, tedy na jih, je fasáda uzavřenější, odolnější, pevnější. Estetiku domu se snažím hledat vlastní, neinterpretuji známé. Dům tvaruji podle konstrukčních vztahů a prostorových očekávání, která na objekt kladu. Pokud si něco z metody prof. Šika osvojuji, pak je to právě práce s obrazy, prostorem, konstrukcí a vzájemné propojení těchto složek.

Reflexe

Poslední rok studia na akademii byl jiný. Cítil jsem nutnost se vymezit - často se přel. V rámci projektu i v diskuzích o výuce. Všichni jsme si museli zvykat na nové podmínky, stejně jako si zvykal prof. Šik na nás a školu. Všechny práce to ovlivnilo, stejně jako naše očekávání od vlastního, ikdyž společného tématu. Ta selhala na časových možnostech a způsobu výuky. Zbylo hezké téma, různorodost míst a jednotlivých návrhů.

Pro veřejnost jsou výstupy srozumitelnější, pro nás se z velké míry stal diplom běžným projektem. Předem daná pravidla a harmonogram zamezují chybám. O to asi jde. Podle mého názoru by však akademie měla přinášet témata, chybovat, hledat. Nemělo by jít o srovnání se s ostatními, ani mezi sebou. Škola, jak tomu bylo doposud, byla založena na individuálním přístupu k tématu vznikajícím v komunikaci a úzkém kolektivu.

Technická poznámka na závěr:

V rámci ročníkové práce jsme zpracovali projekty dva, obhajujeme však pouze jeden. Který je důležitější? A do jaké míry i neobhajovaný úkol zahrnout do hodnocení? Přeci jen je stejně hodnotným projektem, paradoxně byl zpracováván delší dobu a stál všechny nemalé úsilí.

V Praze dne 12. 5. 2019